

26.26x34.5	1	5	עמוד	שבט	מקור ראשון	07/2024	91011563-6
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790							

מודעה

הבת השישית של צלפחד ההספד שנשא ד"ר רז מוסטיגמן בהלוויית רעייתו חוה ז"ל ביום כ"א בתמוז התשפ"ג

הלכת לעולמך אתמול בבוקר, רגע אחרי שגוועו ההדים של פרשת "פנחס". כשהיית שומעת אותי קורא בתורה בפרשה הזאת את שמותיהן של בנות צלפחד, היית מצחקקת ואומרת לי שאני הוגה את שמותיהן של מחלה ונועה באופן שנשמע כמו "מחלה נוראה". הסברתי לך ש"מחלה" היא מלה אולי משורש חל"י דהיינו תכשיט, עדי, או אולי משורש חל"ו, שמוכר לנו ממילים כמו חלווה ואחלה בערבית, דהיינו "מתוקה", אבל את דבקת באופן מגוחך בבדיחה המוזרה הזאת, ולמרבה החלחלה הבדיחה הפכה למציאות כשבין פרשת "פנחס" ובין פרשת "מסעי" שאנחנו קוראים השבוע יחד עם פרשת מטות (שגם בה, ב"מסעי", נזכרות בנות צלפחד) אכן הביסה אותך מחלה נוראה שהביאה לפטירתך.

בנות צלפחד חיו בחברה פטריארכלית שמרנית קדומה. הן היו דעתניות, נועזות וידעו לעמוד על שלהן. הן קרבו ועמדו לפני כל העדה ולפני משה ותבעו לקבל את נחלת צלפחד בן חפר, אביהן. הן זכו, כי רק המעז מנצח. מבחינתי את, חוה - את היא הבת השישית של צלפחד: אשה שיצאה ללמוד, לא ויתרה לעצמה, עד שסיימה את התואר השלישי. אשה שלמדה ספרנות והגיעה לדרגת מנהלת ספריה אקדמית חשובה, ספריית האוניברסיטה הפתוחה. הספריה התפתחה מאוד בתקופתך מבחינה מקצועית וזכיתי לראות את עובדות הספריה אוהבות אותך אהבת נפש, כאילו היית אמן. הגעת לפסגה, הספקת להיות בחתונה של עפר בננו לפני פחות מחודשיים, וכמו משה בהר נבו ראית את הארץ המובטחת, אבל לא זכית להגיע אליה ולראות נכדים.

בכל מקום שהגעת אליו הייתה לך נוכחות. לא ייאמן כיצד בחרת לעזוב את העולם בצירוף של ימים סמליים הנוגעים לנקודות חשובות בחייך. לא הסתפקת בכך שאת, זאת שעסקה בחקר הציונות, הלכת לעולמך בכ' בתמוז, היארצייט של הרצל, אלא צרפת אליו גם את התשעה ביולי, יום העצמאות של ארגנטינה! המכון שהיה צמוד לפרוייקט לחקר מערכות ההעפלה, מכון כץ, עסק בחקר הספרות, והנה את מובאת לקבורה בכ"א בתמוז, הוא היארצייט של ביאליק, שמבחר משירתו נהגתי לדקלם באוזניך, כמו כל המחזרים הצעירים בימים עברו. כל זה קורה פחות מחמש שעות לפני כ"ב בתמוז, היארצייט של אביך ז"ל, דמות מרכזית מתחילתו של הסיפור.

* הרגע הקשה מכל מתקרב. כמו באותו סיפור מקראי טראגי קצר וקולע על פלטיאל בן ליש, בעוד מיטתך נישאת אל מקום מנוחתך האחרון, אלך אחרך הלך ובכה, כשאת נלקחת ממני, כי המלך רוצה אותך אצלו.

אני אוהב אותך, חוה! היי שלום!

* פסקה זאת הושמטה בהלוויה והוחזרה לדברים שבכתב

חוה היקרה, היית לי החברה הקרובה ביותר, זאת שנפשי קשורה בנפשה זה 36 שנה. הערצתי אותך, אשה מלאת חיים, נמרצת, חרוצה ומסורה למשפחה, לבית, למקום העבודה ולכל אוהביה. חכמה ויצירתית, שנונה ומפולפלת, אשה שלא בזזה את זמנה לשווא והגיעה בחייה להישגים מרשימים. עשיתי כמיטב יכולתי על מנת להיות ראוי לך: חיזרתי אחרייך יום יום ואת השבת לי אהבה.

נושא מרכזי שהיה דבק מרכזי באהבתנו היה החיבה היתרה לתרבות היהודית ולמסורת ישראל. את, בת למשפחה חסידית מהונגריה ולאב שומר מצוות מגרמניה, שגדלה וחונכה בארגנטינה, קשרת את גורלך בסטודנט חילוני מאוניברסיטת תל אביב שנהג בילדותו לבקר בבית הכנסת בגבעתיים וספג רק שיירים מן הים הגדול של תרבותנו. שנים רבות אסרת עלי לספר את הסיפור שאני עומד עכשיו לספר לכולם. את חשבת כנראה שהוא מגוחך, אבל עכשיו הותר הנדר. זה סיפור שכולו רומנטיקה יהודית טהורה, והוא מתאים במיוחד לימי בין המצרים שבהם אנחנו מצויים.

התקבלתי לעבודה בפרוייקט לחקר מערכות ההעפלה באוניברסיטת תל אביב. הייתה זאת עבודה של סטודנט שתפקידו לצלם מסמכים: בעיקר מקורות היסטוריים שנגעו בהעפלה, בהצלה בימי השואה ובבריחה. עסקתי בכך מספר שנים במקביל ללימודי. את היית מנהלת מרכז המידע של הפרוייקט. הקשר בינינו היה רופף, ובכלל לא הייתי מודע למה שקורה אצלך בחייך הפרטיים. באחת השנים, כמה ימים לפני תשעה באב, שהינו לבד באותו החדר. צילמתי מסמכים ושרתי לעצמי בשקט את ההפטרה של שבת חזון, השבת הסמוכה לתשעה באב, בניגון של מגילת איכה. לפתע ראיתי אותך עומדת דומעת בסמוך אלי. סיפרת לי שאביך נפטר לפני שנתיים ושהוא היה נוהג לעלות לתורה ב"מפטיר" של שבת חזון. מרגע זה ואילך התפתחו העניינים בינינו במהירות ועוד באלול תשמ"ז עמדנו תחת החופה.

המסורת היהודית המשיכה לאחוז בנו לאורך כל ימי חיינו. אפילו תחרויות משחקי הקלפים שלנו (שיחקנו רק רמי) זכו לכותרות בהתאם לפרשת השבוע, ואם לא הייתה פרשה בשבת מסוימת, היינו מוצאים בקלות שם חלופי (שבת חול המועד פסח למשל כונתה בשם שה"י פה"י = שבת היום, פסח היום, באופן שכמובן הוצא מהקשרו הליצני המקורי והוחלף בליצנות חלופית).

